

Udskriftsdato: 19. december 2025

2012/1 LSF 56 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland (Ændring af retskredsene i Grønland m.v.)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2012-731-0017

Forslag

til

Lov om ændring af retsplejelov for Grønland

(Ændring af retskredsene i Grønland m.v.)

§ 1

I retsplejelov for Grønland, jf. lov nr. 305 af 30. april 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 1*, ændres »18« til: »4«.
2. I § 747, *stk. 1*, ændres »i indtil 3 år fra lovens ikrafttræden.« til: »indtil den 1. januar 2016.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2013

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Baggrunden for lovforslaget
 - 2.1. Reformen af det grønlandske retsvæsen i 2008
 - 2.2. Kredsdommerordningen
 - 2.3. Den nuværende retskredsstruktur
 - 2.4. Kommunalreformen fra 2009
 - 2.5. Anbefalingerne fra Rådet for Grønlands Retsvæsen
 - 2.6. Overgangsordning om anvendelse af tidligere kredsdommere
 - 2.6.1. Baggrunden for overgangsordningen
 - 2.6.2. Den nuværende bemandingssituation ved kredsretterne
3. Justitsministeriets overvejelser
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder mv.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gennemføre en ændring af den grønlandske retskredsstruktur, så de nuværende 18 retskredse erstattes af 4 nye kredse, som fastlægges med udgangspunkt i de grønlandske kommunegrænser.

Lovforslaget udmønter på dette punkt regeringsgrundlaget ”Et Danmark, der står sammen” fra oktober 2011 og er i overensstemmelse med det grønlandske selvstyres ønsker om den fremtidige retskredsstruktur i Grønland.

Hensigten med at etablere 4 nye storkredse er at skabe de bedst mulige rammer for at kunne rekruttere velkvalificerede, fuldtidsansatte kredsdommere og for at skabe fagligt udviklende miljøer med høj kvalitet i sagsbehandlingen og acceptable sagsbehandlingstider.

Det forudsættes med lovforslaget, at der med henblik på fortsat at sikre borgernes nærhed til retsvæsenet i Grønland opretholdes en række bitingsteder rundt om i Grønland, så retsmøder i konkrete sager efter behov vil kunne afholdes på bitingstederne tættere på de berørte parter.

Lovforslaget har samtidig til formål at forlænge den eksisterende overgangsordning med anvendelse af tidligere kredsdommere med yderligere 3 år.

Lovforslaget har været forelagt for det grønlandske selvstyre, som efter behandling på efterårssamlingen 2012 har besluttet at tiltræde lovforslaget.

2. Baggrunden for lovforslaget

2.1. Reformen af det grønlandske retsvæsen i 2008

Folketinget vedtog i foråret 2008 en række lovforslag, der havde til formål at gennemføre en omfattende

reform af det grønlandske retsvæsen, herunder en ny retsplejelov for Grønland (lov nr. 305 af 30. april 2008), som trådte i kraft den 1. januar 2010.

Reformen byggede i det væsentlige på anbefalingerne fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission i betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

Baggrunden for nedsættelsen af kommissionen var navnlig, at det grønlandske samfund siden tilblivelsen af det hidtidige lovgrundlag for retsvæsenet havde gennemgået en markant udvikling. Samfundsforholdene var blevet mere komplicerede bl.a. i takt med, at befolkningen i stigende grad var blevet koncentreret i byerne, og at der havde været en intensiv udvikling af erhvervslivet. Bl.a. disse sociale forandringer førte til, at forudsætningerne for den hidtidige indretning af det grønlandske retsvæsen havde ændret sig væsentligt.

Reformen sigtede således mod at gøre den grønlandske retsplejeordning mere tidssvarende og i stand til at imødekomme kravene fra det moderne grønlandske samfund. Den nye retsplejeordning blev udformet med udgangspunkt i reglerne i den danske retsplejelov, dog således at der i væsentlig grad blev taget hensyn til de særlige grønlandske forhold.

2.2. Kredsdommerordningen

2.2.1. Efter § 1 i retsplejelov for Grønland er de almindelige domstole kredsretterne, Retten i Grønland, Grønlands Landsret og Højesteret.

Kredsretterne er første instans for alle sager, der ikke ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til Retten i Grønland som første instans.

Retten i Grønland behandler de sager, som ved lov, landstingslov eller landstingsforordning er henlagt til denne domstol som første instans. Retten i Grønland behandler endvidere de sager, som i medfør af § 56 i retsplejelov for Grønland er henvist fra kredsretterne. Ifølge § 56 skal kredsdommeren henvise en sag til behandling ved Retten i Grønland, hvis 1) sagen angår særlig vanskelige faktiske eller retlige spørgsmål, 2) sagen er af principiel karakter, eller 3) sagen har særlig indgribende betydning for en part (gælder dog ikke for kriminalsager).

Grønlands Landsret behandler de sager, der er afgjort af en kredsret eller af Retten i Grønland som første instans og kan indbringes for landsretten som anden instans efter reglerne i retsplejelov for Grønland.

Højesteret behandler sager, der er afgjort af Grønlands Landsret som anden instans og med Procesbevilningsnævnets tilladelse kan indbringes for Højesteret som tredje instans efter reglerne i retsplejelov for Grønland.

2.2.2. Hver kredsret består af en eller flere kredsdommere. Samme person kan udnævnes som kredsdommer for flere kredsretter ad gangen. Ved afgørelsen heraf skal der ud over sagsantallet lægges betydelig vægt på, om kredsens egenart og de trafikale forhold gør en sådan ordning forsvarlig.

Både dommeren ved Retten i Grønland og landsdommeren ved Grønlands Landsret samt fuldmægtige ved de to domstole skal have bestået juridisk kandidateksamen. Et tilsvarende krav gælder ikke for kredsdommerne, og den grønlandske retsplejeordning har siden indførelsen været kendetegnet ved, at kredsretterne er rene lægmandsdomstole.

2.2.3. Begrundelsen for, at Grønland i sin tid fik sin egen retsplejelov, var et ønske om at få et system, der passede til et særdeles stort geografisk område med en lille og meget spredt befolkning. Ønsket var også, at alle borgere, danske som grønlandske, skulle ligestilles, og at alle skulle kunne forstå retshandlingerne

sprogligt og indholdsmæssigt. Der blev derfor i alle de daværende kommuner oprettet en kredsret, hvor afgørelserne skulle træffes af personer, der tilhørte lokalsamfundet, dvs. af lægfolk.

Retsplejeordningen i Grønland er således grundlæggende kendetegnet ved et nærhedsprincip.

I overensstemmelse hermed serviceres borgerne lokalt, og kredsdommerne rekrutteres blandt den stedlige befolkning. Kredsdommerne tilhører således lokalsamfundet og kender sproget, kulturen og befolkningen i retskredsen. Derved sikres, hvad der betegnes som ”det grønlandske element” i retsplejen. Det er af stor betydning på grund af de sproglige, samfundsmæssige og kulturelle forskelle, der gør sig gældende ikke bare mellem Danmark og Grønland, men også mellem de forskellige egne i Grønland.

2.2.4. Forud for reformen af det grønlandske retsvæsen i 2010 blev hvervet som kredsdommer varetaget som deltidsbeskæftigelse og uden krav om særlige uddannelsesmæssige kvalifikationer.

For at sikre den væsentlige faglige styrkelse af kredsretterne, som der fandtes at være behov for, blev der imidlertid med reformen indført regler om, at kredsdommerne skal gennemgå en særlig kredsdommeruddannelse, og at de herefter skal ansættes i faste stillinger.

I overensstemmelse hermed følger det af § 12, stk. 2, i retsplejelovent for Grønland, at endelig udnævnelse som kredsdommer først kan ske, når vedkommende efter ansættelse som kandidat til en kredsdommerstilling har gennemgået en særlig kredsdommeruddannelse. Uddannelseskravet kan i særlige tilfælde fraviges, jf. stk. 3.

Ved ansættelse af kandidater til kredsdommerstillinger og ved udnævnelse af kredsdommere skal der udover personlige og faglige kvalifikationer lægges vægt på, om den pågældende har kendskab til de lokale forhold i retskredsen, jf. § 12, stk. 4.

Kredsdommerne skal være uberygtede og opfylde betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen, jf. lovens § 12, stk. 1.

2.3. Den nuværende retskredsstruktur

2.3.1. Det fremgår af § 2, stk. 1, i retsplejelovent for Grønland, at Grønland inddeles i 18 retskredse.

Retskredsens område fastsættes i medfør af § 2, stk. 2, af justitsministeren, som kan foretage ændringer heri, medmindre ændringer betyder oprettelse eller nedlæggelse af en retskreds. Justitsministeren udsender efter § 2, stk. 3, en fortegnelse over retskredsene med angivelse af området for hver af kredsene.

I overensstemmelse hermed er Grønlands inddeling i retskredse fastlagt ved bekendtgørelse nr. 1356 af 15. december 2009, der trådte i kraft den 1. januar 2010 samtidig med den nye retsplejelov for Grønland.

2.3.2. Spørgsmålet om Grønlands retskredsstruktur blev overvejet nøje i forbindelse med reformen i lyset af en række til dels modsatrettede hensyn. Det drejede sig navnlig om hensynet til det *nærhedsprincip*, der med en kredsret i hver by siden vedtagelsen af den oprindelige retsplejelov i 1951 har spillet en stor rolle, hensynet til at kunne *fastansætte kredsdommere* på fuld tid, hensynet til at kunne skabe *fagligt udviklende miljøer* – både for kredsdommerne og for kredsretternes øvrige personale – og hensynet til at kunne rekruttere *velkvalificeret personale* og skabe muligheder for en hensigtsmæssig anvendelse af *ressourcerne*.

Justitsministeriet fandt i den forbindelse, at der under hensyntagen til de geografiske, demografiske og trafikale forhold i Grønland var behov for – indtil videre – at bevare den lokale forankring af retsvæsenet og dermed at beholde de 18 grønlandske retskredse med tilhørende tingsteder.

2.3.3. Samtidig med at de hidtidige 18 retskredse således blev opretholdt, indebar reformen imidlertid en

ny ordning, hvor kredsdommere som nævnt ovenfor under pkt. 2.2 kan udnævnes til at være kredsdommer i flere retskredse, så vedkommende kan placeres med et fast kontorsted i en af de større byer inden for de pågældende retskredse.

Kredsdommeren vil i så fald i fornødent omfang skulle foretage tjenesterejser til de retskredse, der ikke har et fælles fast kontorsted.

Hensigten med denne ordning var at skabe bedre muligheder for, at sagsbehandlingen ved kredsretterne sker med høj kvalitet samt med stabile sagsbehandlingstider og med effektiv ressourceanvendelse. Kredsretterne er herved mindre sårbare over for vakancer, sygdom og ferie, og kredsdommere og i et vist omfang retssekretærer har mulighed for at arbejde i mere fagligt udviklende miljøer. Kredsdommerne kan endvidere ansættes på fuld tid, idet der kan ske en hensigtsmæssig fordeling af de forskellige retskredsers indkomne sager.

2.3.4. Der henvises i øvrigt til pkt. 5.3 i de almindelige bemærkninger til det lovforslag, der lå til grund for lov nr. 305 af 30. april 2008 (L 34, Folketingsåret 2007-08 (2. samling)).

2.4. Kommunalreformen fra 2009

Med landstingslov nr. 15 af 5. december 2008 om Grønlands inddeling i landsdele og kommuner blev de hidtidige 18 kommuner i Grønland sammenlagt til 4 nye storkommuner. Kommunesammenlægningen trådte i kraft den 1. januar 2009.

Det fremgår nærmere af landstingslovens § 2, at Grønland inddeles i kommunerne Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia og Qaasuitsup Kommunia.

Kommune Kujalleq består af byerne Qaqortoq, Narsaq og Nanortalik.

Kommuneqarfik Sermersooq består af byerne Nuuk, Paamiut, Ivituut, Ittoqqortoormiit og Ammassalik.

Qeqqata Kommunia består af byerne Sisimiut og Maniitsoq.

Qaasuitsup Kommunia består af byerne Qaanaaq, Upernavik, Uummannaq, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Qasi-gianniguit, Aasiaat og Kangaatsiaq.

Derudover følger det af landstingslovens § 5, at Pituffik (Thule Air Base) og Nationalparken i Nordøstgrønland er holdt uden for kommuneinddelingen. Pituffik er undtaget af sikkerhedshensyn, og Nationalparken anses for et nationalt anliggende, som ikke administreres af kommunerne.

2.5. anbefalingerne fra Rådet for Grønlands Retsvæsen

2.5.1. I forbindelse med høringen over lovforslaget bag reformen oplyste Grønlands hjemmestyre (nu selvstyret) på baggrund af udtalelser fra landsdommeren i Grønland, Kredsdommerforeningen og Politimesteren i Grønland, at disse myndigheder fandt, at en form for regionalisering af retskredsene ville være hensigtsmæssig.

Justitsministeriet tilkendegav på den baggrund, at ministeriet ville anmode Rådet for Grønlands Retsvæsen (etableret som led i reformen, jf. § 742 i den grønlandske retsplejelov) om som sin første opgave at overveje, om der i lyset af de modsatrettede hensyn, der gør sig gældende, er anledning til at gennemføre en yderligere regionalisering, som indebærer færre retskredse. Der henvises til pkt. 5.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 34 (Folketingsåret 2007-08 (2. samling)).

2.5.2. Rådet for Grønlands Retsvæsen har på den baggrund drøftet den fremtidige grønlandske retskredsstruktur.

Rådet finder, at der fortsat bør lægges betydelig vægt på hensynet til et nærhedsprincip, der sikrer, at også borgerne i Grønland så vidt muligt har en let og tilgængelig adgang til domstolene. De særlige geografiske forhold indebærer, at nærhedsprincippet får en særlig betydning med henblik på at søge at undgå, at borgerne skal rejse uforholdsmæssigt langt for at få adgang til den lokale kredsret. Samtidig vil det med de store afstande mv. ikke være muligt fuldt ud at gennemføre et nærhedsprincip overalt i Grønland.

Rådet anfører, at den hidtidige retskredsordning er udformet med henblik på at sikre en ordning med lokal forankring med en domstol i første instans, som er til stede lokalt, og med en kredsdommer, der er rekrutteret blandt den stedlige befolkning.

Den nuværende ordning betyder imidlertid også, at retsvæsenet i Grønland oplever betydelige rekrutterings- og fastholdelsesproblemer, når det gælder personalet i kredsretterne, herunder kredsdommerne. Hertil kommer, at det grønlandske samfund har været igennem og fortsat står midt i en rivende udvikling, som har nødvendiggjort en mere omfattende og kompliceret lovgivning, hvilket selvsagt stiller større krav til det grønlandske retsvæsen for fortsat at sikre borgerne en hurtig og kompetent domstolsbehandling på et højt fagligt niveau.

2.5.3. Rådet lægger derfor afgørende vægt på, at der sker den faglige og kompetencemæssige styrkelse af kredsretterne og kredsdommerne, som der blev lagt op til med reformen af det grønlandske retsvæsen.

Et væsentligt element i denne styrkelse er muligheden for at etablere et stærkt, inspirerende og udviklende fagligt miljø blandt kredsdommerne. Det forudsætter, at kredsdommerne ikke sidder hver for sig i de enkelte grønlandske byer, men at flere kredsdommere sidder samlet med mulighed for at udveksle og indsamle viden og erfaring fra hinanden. Dette vil efter rådets opfattelse også være et væsentligt parameter, når det gælder mulighederne for at rekruttere og fastholde velkvalificerede kredsdommere.

Rådet lægger endvidere vægt på, at en vis samling af kredsretternes personale, herunder kredsdommerne, vil give mulighed for at udnytte administrative stordriftsfordele, bl.a. i form af en mere effektiv ressourceanvendelse og mindre sårbarhed ved spidsbelastninger, sygdom og ferie.

Rådet peger herudover på, at de hidtidige 18 kredsretter er etableret med udgangspunkt i de hidtidige 18 grønlandske kommuner, som imidlertid med virkning fra 1. januar 2009 er sammenlagt til 4 storkommuner som led i den grønlandske kommunalreform. En sådan regionalisering af den administrative lokalforvaltning i Grønland kan efter rådets opfattelse i sig selv tale for, at også den grønlandske retskredsstruktur indrettes, så retsvæsenet afspejler udviklingen i det grønlandske samfund mod øget regionalisering af centrale samfundsfunktioner.

Endelig anfører rådet, at der allerede med den nye retsplejelov for Grønland er taget væsentlige skridt i retning af en vis regionalisering af retsvæsenet, hvor kredsdommerne kan samles i såkaldte kontorfællesskaber, selv om der formelt opretholdes en struktur med 18 kredsretter.

2.5.4. Efter en samlet vurdering finder Rådet for Grønlands Retsvæsen det rigtigst, at man som opfølgning på den grønlandske kommunalreform med etablering af 4 nye storkommuner tager skridtet fuldt ud og gennemfører en regionalisering også af de grønlandske kredsretter. Der bør således tages skridt til at ændre den grønlandske retsplejelov, så der etableres 4 nye kredsretter, som svarer til de 4 grønlandske storkommuner.

Rådet finder, at en regionalisering af retskredsene, så de fortsat svarer til kommunegrænserne, i endnu højere grad må antages at ville kunne varetage hensynet til at kunne rekruttere velkvalificerede, fuld-

tidsansatte kredsdommere og skabe fagligt udviklende miljøer med høj kvalitet i sagsbehandlingen og acceptable sagsbehandlingstider.

Efter rådets opfattelse vil det væsentlige hensyn til at sikre borgernes nærhed til retsvæsenet også i Grønland kunne varetages bl.a. ved at opretholde en række bitingsteder rundt om i Grønland, så retsmøder i konkrete sager efter behov kan afholdes på bitingsteder tættere på de involverede borgere.

Den nærmere fastlæggelse af antal og placering af bitingsteder bør efter rådets opfattelse foretages af Domstolsstyrelsen efter drøftelse med landsdommeren i Grønland, dommeren ved Retten i Grønland samt selvstyret. Det vil i den forbindelse være naturligt at tage udgangspunkt i de eksisterende kredsretter, men det er samtidig væsentligt at sikre, at der løbende kan ske en tilpasning af antallet af bitingsteder i lyset af udviklingen i de forskellige grønlandske bysamfund sammenholdt med de ressourcemæssige konsekvenser for retsvæsenet ved at opretholde et større antal bitingsteder.

Endvidere vil den forøgede anvendelse af fjernkommunikation i form af videokonferenceudstyr mv., som der er lagt op til i forbindelse med reformen af det grønlandske retsvæsen, efter rådets opfattelse også i væsentlig grad kunne bidrage til at sikre en hensigtsmæssig og fleksibel domstolsbehandling, hvor der tages hensyn til de særlige geografiske forhold i Grønland som følge af de store afstande, rejsetid mv.

Rådet bemærker, at den foreslåede ordning med 4 nye retskredse bl.a. indebærer, at Østgrønland vil skulle dækkes af kredsretten i Nuuk. Det bør i den forbindelse så vidt muligt sikres, at der hos en eller flere kredsdommere i Nuuk er det fornødne kendskab til de særlige sproglige og kulturelle forhold i Østgrønland.

2.6. Overgangsordning om anvendelse af tidligere kredsdommere

2.6.1. Baggrunden for overgangsordningen

Forud for reformeringen af det grønlandske retsvæsen indebar kredsdommerordningen, at hvervet som kredsdommer var et borgerligt ombud, og de fleste kredsdommere havde et andet arbejde ved siden af.

Som anført ovenfor under pkt. 2.2.4 indebar reformen bl.a., at kredsdommere nu skal gennemgå en særlig kredsdommeruddannelse og herefter ansættes i faste stillinger.

Der forventedes dog ved gennemførelsen af reformen, at der ville forløbe noget tid efter reformens ikrafttræden den 1. januar 2010, før der var et tilstrækkeligt antal uddannede kredsdommere til, at samtlige faste kredsdommerstillinger kunne besættes. Derfor fandtes det nødvendigt at lade hidtidige kredsdommere, der ikke ønskede ansættelse i en fast stilling, fortsætte deres kredsdommergerning i en overgangsperiode.

På den baggrund findes der i § 747 i retsplejeloven for Grønland en overgangsbestemmelse, hvorefter personer, som forud for den 1. januar 2010 virkede som kredsdommere, og som i øvrigt er uberygtede og opfylder betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen, kan beskikkes som midlertidige kredsdommere i indtil 3 år fra lovens ikrafttræden.

Denne særlige overgangsordning udløber den 1. januar 2013.

2.6.2. Den nuværende bemandingssituation ved kredsretterne

Af et notat af 13. april 2012 fra Dommeren ved Retten i Grønland fremgår det, at der fra 1. januar 2013 vil være et påtrængende behov for yderligere kredsdommerressourcer. Dette hænger bl.a. sammen med, at beskikkelsen af de midlertidige kredsdommere, der i øjeblikket virker ved kredsretterne i medfør af § 747 i retsplejelov for Grønland, udløber uden mulighed for fornyet beskikkelse.

Det fremgår endvidere af notatet, at det fortsat er meget vanskeligt at rekruttere faste kredsdommere, som har gennemgået den særlige kredsdommeruddannelse.

Det findes derfor nødvendigt at forlænge ordningen om, at personer, som før den 1. januar 2010 virkede som kredsdommere, kan beskikkes som midlertidige kredsdommere, forudsat at de pågældende er uberygtede og opfylder betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen. Behovet for at forlænge overgangsordningen skal ikke mindst ses i lyset af, at der ligger et meget stort antal verserende sager ved kredsretterne.

På et møde den 15. maj 2012 har Rådet for Grønlands Retsvæsen tilsvarende besluttet at anmode Justitsministeriet om at forlænge overgangsordningen, idet der er et påtrængende behov for, ordningen opretholdes i eksempelvis yderligere 3 år.

Justitsministeriets overvejelser

3.1. Justitsministeriet kan tilslutte sig de synspunkter, som Rådet for Grønlands Retsvæsen anfører om den fremtidige retskredsstruktur i Grønland, jf. ovenfor under pkt. 2.5.

En ordning med 4 retskredse i stedet for de nuværende 18 vil således medføre en faglig og kompetencemæssige styrkelse af kredsretterne og kredsdommerne, idet der ved at samle kredsdommerne i storkredse skabes grundlag for at etablere et stærkt, inspirerende og udviklende fagligt miljø blandt kredsdommerne. Forslaget indebærer nemlig, at kredsdommerne fremover ikke sidder hver for sig i de enkelte grønlandske byer, men at flere kredsdommere sidder samlet med mulighed for at udveksle og indsamle viden og erfaring fra hinanden.

Justitsministeriet er endvidere enig med Rådet for Grønlands Retsvæsen i, at det med den foreslåede regionalisering af retskredsene vil blive lettere at rekruttere velkvalificerede, fuldtidsansatte kredsdommere og skabe høj kvalitet i sagsbehandlingen samt acceptable sagsbehandlingstider.

3.2. Det foreslås på den baggrund med lovforslaget, at retsplejeloven for Grønland ændres, så Grønland fremover inddeles i 4 retskredse.

De 4 nye retskredsers område vil blive fastsat administrativt af justitsministeren, jf. den grønlandske retsplejelovs § 2, stk. 2, der ikke foreslås ændret. Hvis lovforslaget vedtages, vil Justitsministeriet således ophæve bekendtgørelse nr. 1356 af 15. december 2009 om Grønlands inddeling i retskredse og i stedet udstede en ny bekendtgørelse med fastlæggelsen af de 4 nye retskredse.

Det forudsættes, at fastlæggelsen af retskredsene vil ske med udgangspunkt i kommuneinddelingen af Grønland, dog således at Nationalparken i Nordøstgrønland, som er holdt uden for kommuneinddelingen, lægges ind under samme retskreds som Kommuneqarfik Sermersooq, og således at Pituffik (Thule Air Base), som ligeledes er holdt uden for kommuneinddelingen, lægges ind under samme retskreds som Qaasuitsup Kommunia.

De grønlandske retskredse vil herefter være følgende:

- 1) Kujalleq, som består af Kommune Kujalleq,
- 2) Sermersooq, som består af Kommuneqarfik Sermersooq samt Nationalparken i Nordøstgrønland,
- 3) Qeqqata, som består af Qeqqata Kommunia, og
- 4) Qaasuitsup, som består af Qaasuitsup Kommunia samt Pituffik.

3.3. Det følger af § 4, stk. 1, i retsplejeloven for Grønland, at Domstolsstyrelsen fastsætter tingstederne for kredsretterne. Med henblik på at sikre borgernes nærhed til retsvæsenet også i Grønland forudsættes det med lovforslaget, at der opretholdes en række bitingsteder i Grønland, så retsmøder i konkrete

sager efter behov kan afholdes på bitingsteder tættere på de involverede borgere. Det forudsættes, at den nærmere fastlæggelse af antal og placering af bitingstederne foretages af Domstolsstyrelsen under inddragelse af landsdommeren i Grønland, dommeren ved Retten i Grønland, Politimesteren i Grønland samt selvstyret.

For at sikre, at ”det grønlandske element” i videst mulige omfang opretholdes i retsplejen, bør det endvidere tilstræbes, at sproget, kulturen og befolkningen i hele retskredsen afspejles i sammensætningen af kredsdommere inden for den pågældende kreds. Som anført ovenfor under pkt. 2.2 er der mellem de forskellige egne i Grønland både sproglige, samfundsmæssige og kulturelle forskelle, og efter Justitsministeriets opfattelse bør det derfor så vidt muligt sikres, at hele retskredsen i den henseende er repræsenteret blandt kredsdommerne.

3.4. Lovforslaget er i overensstemmelse med det grønlandske selvstyres ønsker om den fremtidige retskredsstruktur i Grønland.

3.5. I lyset af oplysningerne fra henholdsvis Retten i Grønland og Rådet for Grønlands Retsvæsen om, at der også efter den 1. januar 2013 vil være behov for at kunne beskikke personer, som før den 1. januar 2010 virkede som kredsdommere, som midlertidige kredsdommere, foreslås det endvidere at forlænge overgangsordningen herom indtil den 1. januar 2016.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om en ændring af den grønlandske retskredsstruktur, så de nuværende 18 retskredse erstattes af 4 nye kredse, vil medføre merudgifter for domstolene.

Sammenlægningen af retskredsene til fremover 4 nye kredse vil medføre merudgifter til husleje for domstolene, idet der vil være behov for større retsbygninger i de byer, hvor kredsretterne skal have hovedtingsteder. Merudgifterne hertil skønnes at udgøre 10,8 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.

Endvidere vil der være etableringsudgifter forbundet med indretning af de nye kredsretter, herunder til inventar, flytning, kabling og telefoner. Det skønnes af etableringsudgifterne vil udgøre 5,2 mio. kr.

Herudover vil den ændrede retskredsstruktur medføre merudgifter til tjenesterejser i forbindelse med afholdelse af retsmøder ved de bitingsteder rundt om i Grønland, der med lovforslaget forudsættes opretholdt. Merudgifterne hertil vurderes at udgøre 2 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.

I forslaget til finanslov for 2013 er lagt op til en merbevilling til domstolene, der bl.a. omfatter udgifterne forbundet med den foreslåede ændring af antallet af retskredse i Grønland.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Med henblik på at sikre borgernes nærhed til retsvæsenet forudsættes det med lovforslaget, at der – uanset regionaliseringen af retskredsene – opretholdes en række bitingsteder i Grønland, så retsmøder i konkrete sager efter behov kan afholdes på bitingsteder tættere på de involverede borgere. Lovforslaget vurderes på den baggrund ikke at have administrative konsekvenser for borgerne af betydning.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsvarerforeningen i Grønland, Grønlands Landsret, Grønlands Politiforening, HK Landsklubben, Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Kredsdommerforeningen, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Politimesteren i Grønland, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Retspolitisk Forening, Retten i Grønland, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Etableringsudgifter på 5,2 mio. kr., og årlige driftsudgifter på 12,8 mio. kr. årligt fra 2015 og frem.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslaget indebærer, at Grønland fremover inddeles i 4 retskredse (i stedet for de nuværende 18).

De 4 nye retskredsers område fastsættes administrativt af justitsministeren, jf. den grønlandske retsplejelovs § 2, stk. 2, der ikke foreslås ændret. Det forudsættes, at fastlæggelsen af retskredsene vil ske med udgangspunkt i kommuneinddelingen af Grønland, dog således at Nationalparken i Nordøstgrønland, som er holdt uden for kommuneinddelingen, lægges ind under samme retskreds som Kommuneqarfik Sermersooq, og således at Pituffik (Thule Air Base), som ligeledes er holdt uden for kommuneinddelingen, lægges ind under samme retskreds som Qaasuitsup Kommunia.

Med henblik på at sikre borgernes nærhed til retsvæsenet også i Grønland forudsættes det med forslaget, at der på grundlag af bestemmelsen i § 4, stk. 1, i retsplejeloven for Grønland, hvorefter Domstolssty-

relsen fastsætter tingstederne for kredsretterne, opretholdes en række bitingsteder i Grønland, således at retsmøder i konkrete sager efter behov kan afholdes på bitingsteder tættere på de involverede borgere. Det forudsættes, at den nærmere fastlæggelse af antal og placering af bitingstederne foretages af Domstolsstyrelsen under inddragelse med landsdommeren i Grønland, dommeren ved Retten i Grønland, Politimesteren i Grønland samt selvstyret.

Det forudsættes i øvrigt, at der med den foreslåede reduktion af antallet af retskredse så vidt muligt tages højde for den eksisterende grønlandske retsplejeordning, hvorefter kredsdommerne tilhører lokal-samfundet og således kender sproget, kulturen og befolkningen i retskredsen (det såkaldte ”grønlandske element”).

For at sikre, at ”det grønlandske element” i videst mulige omfang opretholdes i retsplejen bør det således tilstræbes, at sproget, kulturen og befolkningen i hele retskredsen afspejles i sammensætningen af kredsdommere inden for den pågældende kreds.

Da Retten i Grønland og Rådet for Grønlands Retsvæsen har tilkendegivet, at der også efter den 1. januar 2013 vil være et påtrængende behov for at kunne beskikke personer, som før den 1. januar 2010 virkede som kredsdommere, som midlertidige kredsdommere, foreslås det endvidere, at den nugældende overgangsordning herom, som udløber den 1. januar 2013, forlænges indtil den 1. januar 2016.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2013.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2. Grønland inddeles i 18 retskredse.

Stk. 2-3. ---

§ 747. Personer, som hidtil har virket som kredsdommere, og som opfylder betingelserne i § 12, stk. 1, kan af dommeren ved Retten i Grønland beskikkes som midlertidige kredsdommere i indtil 3 år fra lovens ikrafttræden.

Stk. 2. ---

§ 1

I retsplejelov for Grønland, jf. lov nr. 305 af 30. april 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 1*, ændres »18« til: »4«.

2. I § 747, *stk. 1*, ændres »i indtil 3 år fra lovens ikrafttræden.« til: »indtil den 1. januar 2016.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2013.